

Raadsvoorstel Besluitvormend

Voortgang programma arbeidsmigranten

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-22-278287
datum collegevergadering:	8 november 2022
datum raadsvergadering:	15 december 2022
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	M. Volten
behandelend ambtenaar:	Helene Vollaard
e-mailadres:	H.Vollaard@hltsamen.nl
telefoon:	14 0252

Wij stellen voor:

1. Kennis te nemen van de resultaten van fase 1 van het HLT-brede "actieprogramma Arbeidsmigranten" (op 19 december 2019 vastgesteld door het college en ter informatie naar de raad gestuurd).
 2. In te stemmen met de acties en bijbehorende inzet in fase 2:
 - Project ontwikkeling huisvesting arbeidsmigranten
 - Communicatie over de projecten in fase 2
 - Inschrijving arbeidsmigranten in BRP volgens huidige ontwikkelingen, regionaal
 - Huidige huisvestingssituatie in beeld houden op basis van data (DGS)
 - Verkenning samenwerking andere domeinen
 3. Een budget van € 100.000 beschikbaar te stellen van 2023-2026 voor het uitvoeren van het project huisvesting arbeidsmigranten.
 4. De begrotingswijziging R4024 vast te stellen.
-

Inleiding

Met regelmaat krijgen we signalen en vragen binnen over de situatie van arbeidsmigranten in onze regio. Van ontwikkelende partijen die willen weten wat de kaders zijn om te huisvesten tot omwonenden die te maken hebben met overlast. Van Bouw- en Woningtoezicht die zien dat er mensen wonen op plekken die daar niet voor bestemd zijn tot inwoners en raadsleden die zich zorgen maken om arbeidsmigranten die op straat slapen.

In 2020 is onder leiding van Emile Roemer het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten ingesteld om voorstellen te doen ter verbetering van de woon- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten. In oktober van dat jaar verscheen het rapport '[Geen tweederangsburgers](#)' met adviezen om misstanden in de werk- en leefsituatie van arbeidsmigranten tegen te gaan en de afhankelijkheid van de werkgever te verkleinen.

De landelijke overheid is sindsdien bezig om kaders te stellen waar mogelijk en wetten aan te passen als nodig. De VNG ondersteunt sinds maart 2022 gemeenten om synchroon aan de landelijke ontwikkelingen beleid hierop te maken.

Als HLT-gemeenten zien we de noodzaak van het nemen van onze verantwoordelijkheden in de situatie van arbeidsmigranten in onze regio. Een samenvatting van de acties die tot nu toe uitgevoerd zijn en acties en inzet die nu nodig is, zijn te vinden in de bijlage "Voortgang programma arbeidsmigranten, afronden fase 1 en op naar fase 2".

Gezien de problematiek en gevraagde inzet en financiën, betreft dit een raadsbesluit.

Bestaand kader en context

In 2017 verscheen een rapport van de gezamenlijke rekenkamercommissie van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout. Naar aanleiding hiervan schreef de afdeling Strategie en Projecten het Actieprogramma Aanpak vraagstuk arbeidsmigranten om met deze opgave aan de slag te gaan. Op 19 december 2019 stelden Hillegom, Lisse en Teylingen gezamenlijk het HLT-brede 'actieprogramma Arbeidsmigranten' vast.

Met het uitvoeren van activiteiten uit het actieprogramma, bleek al doende dat een doorontwikkeling van de opgave nodig was. Dat heeft geleid tot de keuze voor een programmatische aanpak. In deze aanpak wordt aan diverse projecten en processen tegelijkertijd gewerkt, en is de samenhang en fasering tussen de verschillende doelen en inspanningen een belangrijk aandachtspunt.

De bijlage "Voortgangsnotitie programma arbeidsmigranten, afronden fase 1 en op naar fase 2" geeft inzicht in acties en knelpunten uit de afgelopen periode (fase 1) en in de benodigde acties en inzet in de komende tijd (fase 2).

Beoogd effect

We werken aan vier strategische doelen:

1. **Volwaardig deel van de gemeenschap:** we kennen de arbeidsmigranten die hier wonen en werken. Zij hebben dezelfde rechten en plichten als iedereen.
2. **Passende huisvesting:** Arbeidsmigranten wonen in de Bollenstreek legaal en in een veilige omgeving passend bij de verblijfsduur.
3. **Gezonde werkomgeving:** Arbeidsmigranten werken in de Bollenstreek legaal en in een veilige omgeving.
4. **Integratie:** we erkennen dat arbeidsmigranten tijdelijk of langer onderdeel zijn van onze gemeenschap en faciliteren dat zij hieraan meedoen.

Het voorkómen van onwenselijke situaties voor arbeidsmigranten en creëren van legale mogelijkheden voor huisvesting ontlast de kernen en kan daar woningen vrijmaken voor andere doelgroepen.

De vier doelstellingen raken aan andere beleidsdoelstellingen en lopende trajecten binnen de HLT-gemeenten. In 2021 is daarom een Doelen Inspanningen Netwerk (DIN) gemaakt (zie Bijlage I bij "Voortgang programma arbeidsmigranten, afronden fase 1 en op naar fase 2").

In de DIN zijn de visie, de strategische doelen en de bijbehorende inspanningen (processen, projecten, activiteiten) in samenhang uiteengezet voor Lisse en Teylingen. In dit programma is regionaal samenwerken belangrijk om het waterbed effect te voorkomen. Daarom is er actief contact met Hillegom, Katwijk en Noordwijk over dit programma en is de visie in samenspraak met deze gemeenten tot stand gekomen.

Het werken aan de projecten en activiteiten gaat over veel domeinen heen en is complex. Dat is landelijk al geconstateerd en dat voelen wij ook in onze gemeente. Bij het werken aan de oplossingen hebben we meer continue zicht nodig op wat er speelt en is inzet nodig om de activiteiten uit te kunnen voeren.

Argumenten

1.1 De resultaten van fase 1 geven zicht op de huidige situatie en knelpunten in het actieprogramma arbeidsmigranten.

Daarmee worden ook de benodigde acties voor fase 2 duidelijk.

2.1 Er is onvoldoende legale huisvesting die voldoet aan SNF-normen.

Arbeidsmigranten in onze regio dragen bij aan onze economie. Een leefbare omgeving en voldoende huisvesting is voor álle inwoners belangrijk. Voldoende legale huisvesting maakt ook ruimte in de kernen vrij voor inwoners. Structurele capaciteit draagt bij aan continuïteit en samenhang in de uitvoering.

3.1 Er budget nodig is voor sturing en monitoring van het programma.

In de afgelopen periode is helder geworden dat de problematiek complex is en zich op vele terreinen manifesteert. Sturing en monitoring van het programma is daarom van belang (min. 24 uur per week programmamanagement), evenals duidelijke rollen en taken van ambtenaren uit de betrokken domeinen (2-6 uur per domein). Dit doen we "er niet even bij". Wij hebben daarom in de periode van 2023-2026 een jaarlijks budget van € 100.000 nodig.

4.1 Vaststellen begrotingswijziging nr. R4024.

Met het vast stellen van de begrotingswijziging wordt het jaarlijkse budget van € 100.000 opgenomen in de begroting 2023 tot en met 2026 van de gemeente Teylingen.

Kanttekeningen

2.1 Wij hebben geen instrumenten om werkgevers en uitzenders verantwoordelijk te maken voor huisvesting

We hebben te maken met huisvesters, uitzendbureaus en soms meerdere tussenpartijen. Duidelijke afspraken over rollen, taken en verantwoordelijkheden moeten over en weer gemaakt en vastgelegd worden. We kunnen geen afspraken afdwingen, toch willen we het gesprek aangaan, zodat we alles doen wat in onze macht ligt. Zo kan ook transparantie ontstaan over de volledige omvang van de opgave.

2.2 De juiste informatie over capaciteit en middelen bij de afdeling Basis Registratie Personen is nog niet duidelijk

Het registreren van arbeidsmigranten is een essentieel onderdeel van het programma. Het vraagt voldoende inzet. We willen dit regionaal oppakken en VNG ondersteunt met praktijkvoorbeelden. Dit deelproject kan mogelijk leiden tot een vraag om extra inzet.

2.3 Ook andere doelgroepen hebben huisvesting nodig.

Door illegale situaties in beeld te krijgen en afspraken te maken met marktpartijen, kunnen huizen vrijkomen en dus ruimte ontstaan voor andere inwoners.

Financiële consequenties

De geraamde jaarlijkse kosten voor de komende 4 jaar is € 200.000 per jaar. Deze kosten worden 1:1 verdeeld over de HLT-gemeenten Lisse en Teylingen. Dit houdt in dat de gemeente Teylingen in de periode van 2023-2026 jaarlijks € 100.000 beschikbaar moeten stellen om de plannen te kunnen laten uitvoeren.

De kosten zijn als volgt opgebouwd:

ROLINVULLING	UREN/WEEK
Ambtelijk opdrachtgeverschap (AOG)	2
Programmamanager	24
Communicatieadviseur	6
Programmateamlid wonen	4
Programmateamlid ruimtelijke advisering	4
Programmateamlid sociaal domein	0,5
Programmateamlid Economie	0,5
Programmateamlid Toezicht & handhaving	0,5
Programmateamlid burgerzaken	0,5
Projectleider data gedreven sturen	2

Aanpak, uitvoering en participatie

We formeren een programmteam dat op structurele basis bij elkaar komt om met elkaar af te stemmen op inhoud en proces.

In dit team zit onder andere de communicatieadviseur en als nodig de opdrachtgever van de opgave. Afhankelijk van welke projecten er in fase twee worden opgestart, zitten ook de projectleiders van deze projecten in het programmteam.

Bij de uitvoering van fase 2 worden inwoners in het algemeen geïnformeerd over waarom, welke stappen gezet worden in de aanpak van huisvesting van arbeidsmigranten. En wat dat oplevert voor de gemeenschap. Praktijkverhalen en een overzicht van vragen en antwoorden kunnen daarbij behulpzaam zijn. Bij mijlpalen (denk bijvoorbeeld aan afspraken met marktpartijen over normen) vindt actieve communicatie plaats.

Als er in de praktijk sprake is van een concrete locatie, dan betreft de initiatiefnemer de directe omgeving bij zijn of haar plannen. De gemeente maakt bij ontvangst van een aanvraag afspraken met de initiatiefnemer over de manier van communiceren. Over een locatie wordt pas gecommuniceerd als – onder meer - de initiatiefnemer participatieplan heeft opgesteld en de gemeente kan instemmen met de aanpak van participatie.

Dit en meer is vastgelegd in de beleidsregel '[Ruimtelijke randvoorwaarden logiesgewijze huisvesting tijdelijke arbeidsmigranten Duin & Bollenstreek](#)'.

Hillegom-Lisse-Teylingen

Als HLT gemeenten trekken we zoveel mogelijk samen op in deze complexe materie, en er wordt met de regio steeds afgestemd. Op lokaal niveau wordt maatwerk geboden als dat beter past.

Urgentie

De urgentie om actief bezig te zijn en blijven op dit gebied is vrij belangrijk, met name om goed te weten wat er allemaal speelt en ondermijning zoveel mogelijk tegen te gaan.

Evaluatie

Projecten en processen worden geëvalueerd en zo nodig bijgesteld met de projectleiders en de beschreven stakeholders. Het gehele programma wordt met het programmteam en opdrachtgever jaarlijks geëvalueerd.

De raad wordt in de P&C-cyclus geüpdatet over de voortgang van het programma en ook bij afronding van een volgende fase.

Bijlagen en achtergrondinformatie

Voortgangsnottie arbeidsmigranten, afronden fase 1 en op naar fase 2 met bijlagen

het college van burgemeester en wethouders,

Jeroen F.A. Tomassen
secretaris

Carla G.J. Breuer
burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college van 8 november 2022 met als onderwerp Voortgang programma arbeidsmigranten

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op artikel 108 van de Gemeentewet,

besluit:

1. Kennis te nemen van de resultaten van fase 1 van het HLT-brede "actieprogramma Arbeidsmigranten" (op 19 december 2019 vastgesteld door het college en ter informatie naar de raad gestuurd).
2. In te stemmen met de acties en bijbehorende inzet in fase 2:
 - Project ontwikkeling huisvesting arbeidsmigranten
 - Communicatie over de projecten in fase 2
 - Inschrijving arbeidsmigranten in BRP volgens huidige ontwikkelingen, regionaal
 - Huidige huisvestingssituatie in beeld houden op basis van data (DGS)
 - Verkenning samenwerking andere domeinen
3. Een budget van € 100.000 beschikbaar te stellen van 2023-2026 voor het uitvoeren van het project huisvesting arbeidsmigranten.
4. De begrotingswijziging R4024 vast te stellen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 15 december 2022,

Robert van Dijk
griffier

Carla G.J. Breuer
voorzitter